Stev. 278 Poštnina plačana v gotovini (Conto corrente con la posta) V Trstu, v sredo 7. decembra 1921 Posamezna številka 20 stotink Letnik XLVI

Izhaja — izvzemši ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina — Lastnik tiskarna Edinost. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in celo leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stot. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57

Irska pred odločitvijo

Veliko zanimanje, ki je vladalo še pred enim mesecem po celem svetu za usodo Irske, se je poleglo. V ospredje političnega življenja je stopilo namreč zborovanje v Washingtonu in krvoločni boji, ki so vzbujali največ pozornosti v vseh državah, so na Irskem ponehali. Pogajanja med Angleži in Irci, pričeta 11. oktobra, se vrše tajno in tako prodirajo v svet le kratka uradna poročila. V tem času najnižjega zanimanja za Irce se pa v resnici odloča kakor še nikoli usoda irskega ljudstva.

Največja težkoča, s katero se borijo v Londonu, danes ni več bodoče razmerje med Veliko Britanijo in Irsko, temveč notranja ureditev Irske same. Res je sicer, da je ena glavnih programatičnih točk sinfajnovcev popolna ločitev Irske od Velike Britanije in da Angleži te zahteve ne bodo nikdar sprejeli, vendar ne smemo zabiti, da je vodja sinfajnovcev in predsednik irske republike De Valera v tej točki znatno popustil in tako odstranil največjo zapreko, ki je stala med Angleži in Irci. Kakor poroča Daily Chronicle, osebno glasilo Lloyd Georga, so pogajanja med Valero in angleško vlado že tolikanj dozorela, da se že vidijo obrisi bodočega razmerja med irskim otokom in Veliko Britanijo. Irci so se po trdovratnem boju sprijaznili z mislijo, da se raztegne kraljevska oblast angleškega kralja tudi na irsko ljudovlado. Irci postanejo v ostalem svoboden, neodvisen, sam sebe vladajoč narod, ki uredi svoje razmerje do Anglije slično kakor prekmorske države Kanada, Avstralija in Južna Afrika. Angležem se prepusti le pravica, da ustanove za slučaj vojne na Irskem nekatera opirališča za vojno brodovje in zrakoplove. To je Veliki Britaniji neobhodno potrebno, ako hoče v vojni uspešno braniti svojo neodvisnost. Kakor vse kaže, so se torej odnošaji med Angleži in Irci precej razbistrili in sporazum je med njimi skoro gotov. Predsednik irskih zastopnikov v Londonu De Valera je le zahteval, naj Angleži v protiuslugo priznajo Ircem pravico, da vključijo v Južno Irsko dve obmejni grofovini, ki sta doslej spadali Severni Irski ali Ulstru. De Valera je naslonil zahtevo Ircev na dejstvo, da sta ti dve grofovini po večini katoliški ter dopustil, da se zvrši v teh dveh ozemljih pred vključitvijo ljudsko glasovanje. Gre za grofovino Fermanagh, ki je pri zadnjem ljudskem štetju iz leta 1911 izkazovala 34.740 katoličanov poleg 27.096 protestantov, in grofovino Tyrone, ki je štela tedaj 79.015 katoličanov in 63.640 protestantov. Lloyd George je v to zahtevo privolil, dvignili so se pa zoper to koncesijo protestanski Irci iz Ulstra.

S tem smo se dotaknili največje težkoče, ki se zoperstavlja rešitvi irskega vprašanja. Dotaknili smo se zapreke, ob kateri se grozijo razbiti vsa pogajanja med Irsko in Anglijo. Znano je, da se Južna Irska temeljito razlikuje od severnega dela dežele. Južno ozemlje je poljedelsko, severno industrijsko, na jugu žive katoličani, na severu protestanti, jug je obljuden po revnem kmetskem ljudstvu, sever ima iz večine industrijske in trgovske kapitaliste. Naravno je torej, da se industrijski in protestantski sever nagiba k industrijski in protestantski Veliki Britaniji. K temu naravnim nasprotstvom se pridružuje še zgodovinska preteklost. Vsi tlačitelji Ircev, vsi poljedelski magnati, ki so jim bili katoliški tlačani juga podložni, so izšli iz protestantskih vrst severnih Ircev, ki so bili po krvi Angleži. Razen tega so vse angleške vlade brez razlike vselej in dosledno podpirale Severno Irsko v škodo južnega dela dežele. Angleži so na vse mogoče načine sejali spor med obe pokrajini otoka. Vedeli so dobro, da je Irsko tem lažje vladati, čim globlja so nasprotja in čim ostrejši so boji med Ulstrom in Južno Irsko. Ta politika angleških vlad je obrodila v naših dneh zelo trpke sadove. Danes, ko Angleži žele in zahtevajo, da se južni in severni del dežele sporazumeta in sprijaznita, jih Ulster noče ubogati. Pregloboko se je vkoreninilo sovraštvo, ki so ga Angleži bili zasejali. Danes tirjajo življenjske koristi britanskega imperija, da se na Irskem ustvari mir. Vendar strahovito težavno je odstraniti nasprotja, ki trajajo že stoletja. Ulster noče priznati notranje ureditve, kakor jo zahteva Južna Irska. Ulster hoče imeti lasten parlament, ki urejuje samostojno severni del otoka in vsaka skupnost z južnimi Irci se zdi severnim protestantom nesprejemljiva. V svojem ustavnem načrtu, ki so ga leta 1920 sklenili — Irci ga seveda niso priznali — je Ulster predlagal sicer skupen organ za celo Irsko, ki bi se imenoval «Svet Irske», a ta skupni parlament bi ne imel skoro nobene resnične moči. Pečal bi se le z železnicami, z ribolovom, z živinskimi kugami in slično drobnarijo. Irci so ta načrt seveda odklonili in tako je irska ustava umrla, preden se je rodila. Na podlagi novih pogajanj med Lloyd Georgeom in sinfajnovci se je pozneje vprašanje skupne irske ustave približalo znatno svoji rešitvi. «Svet Irske» bi prevzel po novem načrtu oblast, ki bi odgovarjala zahtevam resničnega irskega parlamenta. Ta parlament bi predstavljal uedinjenje cele Irske v enotno državo. Toda temu načrtu se je uprl Ulster. Angleška vlada je bila zopet v velikih zadregah. Poklicala je v London zastopnike Ulstra in se začela z njimi pogajati. Vesti, ki jih prejemamo zadnje dni, pričajo, da gre delo zelo težko od rok. Protestantski sever noče nič slišati o skupnem parlamentu. Tako je prišel na dan nov predlog Lloyd Georgea, ki se glasi takole: Ustava dominiona se podeli le Južni Irski, in sicer 26. grofovinam. Meje teh grofovin se nekoliko razširijo v prid Južni Irski. Ulster se trenotno ne združi še z ostalo Irsko. Pač pa priznava angleška vlada načelo enotnosti Irske in prepušča katoličanom in protestantom, da se sporazumejo. Šele ko pride do sporazuma, bo Anglija podpisala listino o enotni irski ustavi.

Ko so sinfajnovci zvedeli za ta predlog, so zapustili London in se podali v Dublin na posvetovanje s svojo stranko. Ni izključeno, da Irci predlog Lloyda Georgea odklonijo.

Če se to zgodi, bodo začeli na Irskem novi boji in novo gorje se bo razlilo čez izkrvavelo irsko ljudstvo. Lahko je pač izgubiti svobodo, a neizmerno težko in žrtev polno je delo osvobojenja.

Jugoslavija

Reševanje vladne krize. — Dr. Korošec pozvan v Belgrad

BELGRAD, 6. Tekom včerajšnjega dneva so se vršile v ministrskem predsedstvu konference polit. strank, katere je vodil ministrski predsednik g. Nikola Pašić. Nad vse značilno je dejstvo, da je pred eno uro Pašić konferiral s Stojanom Protićem. Politični položaj se drugače ni izpremenil. V politično javnost pa je vrženo vprašanje takozvane «volitvene vlade», to se pravi, da naj se sestavi vlada, ki bi takoj izvedla nove volitve. Vršili so se nadalje razgovori g. Davidovića s predsednikom radikalnega kluba g. Acom Stojanovićem.

Ministrski predsednik Nikola Pašić je poslal poslancu dr. Antonu Korošcu, načelniku «Jugoslovenksega kluba», brzojavni poziv, naj nemudoma pride v Belgrad, ker se hoče z njim posvetovati o političnem položaju.

Jugoslavija in Albanija. — Miriditsko vprašanje

BELGRAD, 5. Kriza, ki je nastala v vladi vsled ostavke Pašićevega ministrstva, je potisnila v ozadje zunanjepolitična vprašanja. Listi in javnost se nahajajo, kakor je povsem naravno, pod dojmom domačih dogodkov. Sedanja kriza je brezdvomno v zvezi z notranjimi zadevami, kljub temu pa se ne more reči, da je zanimanje za zunanja vprašanja spričo krize popolnoma ugasnilo. Med zunanje-političnimi vprašanji, ki bolj in bolj silijo v ospredje, se nahaja brezdvomno albansko vprašanje. Ne more se nikakor trditi, da je bilo to vprašanje rešeno na zadnji izredni skupščini, ki jo je bila sredi preteklega meseca sklicala angleška vlada z namenom, da se Jugoslavija prisili k «spoštovanju albanskih mej», kakor jih je «določila» poslaniška konferenca. Anglija je dosegla svoj namen, Jugoslavija je priznala sklep poslaniške konference. Toda albansko vprašanje s tem še ni nikakor rešeno, njega rešitev ni nikakor odvisna od takšnega ali takšnega zadržanja jugoslovenske vlade v tem oziru, niti od kakega sklepa poslaniške konference. Albansko vprašanje je namreč čisto notranja albanska zadeva, notranji spor, ki deli Albance same v dva sovražna si tabora. Ta spor pa traja že stoletja in se ne more rešiti v diplomatskih pisarnah. Sedanja Albanija, kakor si jo predstavljajo gospodje v poslaniški konferenci, je — v skrčeni obliki — le slika Balkana. Stoletni spor med krščanstvom in Turki, ki je bil v drugih delih Balkana rešen z oboroženo roko, traja v tem kotu Balkana dalje in evropske države ga hočejo po svoji stari navadi dalje na umeten način netiti. Krščanski sever Albanije se noče pokoriti albanski vladi, ki se je ustanovila v Tirani in ki je v rokah turških paš in begov iz srednje in južne Albanije.

Pred kratkim je začel izhajati v Belgradu tednik «Jugoslavia», ki je pisan v vseh glavnih evropskih jezikih in ki mu je namen, da obvešča inozemsko javnost o jugoslovenskih zadevah. V eni zadnjih številk je objavil profesor P. Anton Ašiku, naučni minister v vladi miriditske republike, zanimiv članek o zgodovini in o zahtevah severnih Albancev, ki so se odcepili od tiranske turške vlade ter proglasili svojo neodvisno miriditsko krščansko republiko. Članek je pisan v italijanskem jeziku pod naslovom «I Miriditi». Kakor znano, so Miriditi najštevilnejše in najvplivnejše krščansko pleme v severni Albaniji. Kakor je razvidno iz omenjenega članka, ima to pleme najslavnejša sporočila iz zgodovine in ni se torej čuditi, da so ravno Miriditi vzeli usodo severne Albanije v svoje roke.

Miridita pomeni v našem jeziku «dober dan» — pravi profesor Ašiku. Albansko sporočilo trdi, da izhajajo plemena Miridita, Šala in Šoši od treh bratov iz široke bližu Skadra pod znamenitim hribom Tarabošem. Ker je Široka zelo ubožen kraj, kjer so živeli ljudje samo od ribolova, so sklenili vsi trije bratje, da se izselijo. Pri odhodu je bilo vse njih imetje eno sedlo in ena mreža. Starejši brat je dobil sedlo, drugi mrežo, a za najmlajšega je ostal le pozdrav «Miridita», t. j. dober dan. Prva dva brata sta šla v kraje, ki se imenujeta danes Šala in Šoši, ter so ustanovili svoji plemeni istega imena. Dočim pa štejeta danes ti dve plemeni le 800 hiš, se je rod tretjega brata nenavadno pomnožil in njegovi potomci Miriditi, ki so dobili po njem svoje ime, so danes najštevilnejše in najvplivnejše pleme v severni Albaniji.

Tako govori albansko ustno sporočilo. Toda z druge strani spričuje tudi zgodovina, da je igralo to pleme vedno zelo važno vlogo. Najstarejša in najznamenitejša plemenitaška družina v Albaniji Gjomarkaj ima še dandanes svoj sedež v Oroših, torej Miriditiji. Gjomarkaj so nasledniki albanske srednjeveške dinastije Dukadžin. Ime Dukadžin je globoko vtisnjeno v dušo Albancev in je slavnejše kot ime Skanderbega. Ovekovečeno pa je njegovo ime v takozvanem «Kaneja e Lek Dukadžinit», t. j. Dukadžinov zakonik, zbirka zakonov in pravil, ki so izraz družabnega in pravnega čustvovanja Miriditov in sploh krščanskih Albancev. Sedanji potomci Dukadžinov ne nosijo več njihovega imena, temveč se kličejo Džomarkaj. Temu so krive prilike v preteklosti, kajti Turki so si z vsemi močmi prizadevali, da bi izbrisali spomin na slavne Dukadžine.

Središče Miriditije je mesto Oroši, kjer stanujejo Džomarkaji in kjer je bilo od nekdaj osredotočeno kulturno življenje in delo Albancev. Med možmi, ki so se izkazali v zadnjih par desetletjih, naj omenimo opata Doci-ja, Prenk Bib Dodo in Marka Gjona, sedanjega predsednika miriditske republike. Doci je mnogo storil za vzgojo naraščaja albanske inteligence. Po njegovi zaslugi je danes v severni Albaniji 290 domačih izobraženih duhovnikov. Umrl je v Orošima, dočim je bil Prenk Bib Doda zavratno umorjen v Črni gori ob času vojne. Umorila ga je sovražna roka in mi jo poznamo! — vzklika profesor Ašiku.

V sedanjem hipu — nadaljuje Ašiku — bije naš narod nov boj, t. j. boj proti turški vladi v Tirani, ki hoče iztrebiti kristane severne Albanije. To se godi pred očmi tistih držav, ki imenujejo našo dobo — «dobo civilizacije». Miriditija se je najprej uprla z miroljubnimi sredstvi proti krivičnim načelom kopice Turkov, ki bi hoteli predstavljati vso Albanijo. Svoje želje smo predstavili Zvezi narodov, toda zastonj. Svoje zahteve ponavljamo danes v listu «Jugoslavia», da jih sliši ves svet: «Pozivamo Zvezo narodov in poslaniško konferenco ter ves krščanski in civilizirani svet, da se začnejo resno zanimati za naše zahteve. Albanski kristjani odločno protestirajo proti temu, da bi se na Balkanu ustanovila nekaka mala Turčija. Vlada v Tirani je turška vlada. Krščanski Albanci se bodo borili do zadnje kaplje krvi proti tej vladi in zgodovina bo dobila še eno krvavo stran, ki ji jo bodo dale velike evropske države, katere so bile l. 1912. izgnale Turško iz Evrope, a so jo v l. 1921. s pomočjo Zveze narodov zopet vzpostavile in ji hočejo podjarmiti kristijane severne Albanije.

Tako stojijo stvari v Severni Albaniji. Jugoslavija ne more nikakor zapreti oči pred tem položajem. Predvsem so takšne razmere ob meji zanjo veliko breme, kajti sprejeti je morala in mora vzdrževati mnogo miriditskih beguncev, ki so se rešili na jugoslovenska tla. Zraven tega pa dolguje Jugoslavija krščanskim plemenom Severne Albanije veliko hvaležnost, ker so se v l. 1915. - 16. ob priliki umikanja srbske vojske zelo gostoljubno in uslužljivo obnašali nasproti Srbom. Jugoslovenski odposlanec v odboru Zveze narodov je naznanil, da bo jugoslovenska vlada predlagala in podpirala rešitev, ki bo povoljna za Miridite. S tem se jim bo najbolje oddolžila za usluge, ki so ji jih napravili ob času zadnje vojne.

Čehoslovaška

Stavka rudarjev v Moravski Ostravi

PRAGA, 5. Rudarji v okraju Moravska Ostrava - Narvin so proglasili stavko. Stavkajočih je okoli 50.000. Bati se je, da se stavki priključijo tudi rudarji iz drugih čehoslovaških rudnikov.

Italija

Italijansko - ruski trgovski dogovor in italijanska zbornica. — Izjave ministra vnanjih stvari

RIM, 6. Takoj v začetku včerajšnje seje zbornice sta fašistovski poslanec De Vecchi in nacionalistični poslanec Greco protestirala proti vstopu Misiana v zbornico in zagrozila, da bo morala zbornica v slučaju ponovitve sobotnega incidenta sama braniti svojo čast.

Prešlo se je nato na interpelacije.

Demokratski socialec Colonna di Cesaro je vprašal, kakšno je vladno stališče nasproti vzpostavitvi gospodarskih odnošajev z Rusijo, kaj je vlada doslej naredila na tem polju in zakaj se še ni podpisal niti trgovski dogovor z Rusijo. Poudarjal je, da boljševiška vlada želi zopet vstopiti v evropski politični režim in da je v interesu vseh držav, da podpirajo Rusijo pri njenem delu za gospodarsko obnovitev. Posebno je to v interesu Italije, ki se nahaja v najslabšem političnem položaju. Italijanska iniciativa za sklenitev dogovora z Rusijo bi omogočila Rusiji izhod iz težavnega položaja, v katerega jo je postavila zavezniška politika. Poleg političnih koristi bi imela Italija od tega tudi gospodarske koristi.

Govornik je obžaloval, da hodi Italija po ravno nasprotni poti. Ruska trgovska misija ni zahtevala vendar nič drugega nego udejstvitev temeljnega pogoja vsake pogodbe, to je, da se obe stranki vzdržite sovražnosti nasproti tozadevni vladavini in vladi. Nadaljni obstoj starega ruskega poslaništva v Italiji in njegovo direktno delovanje proti sedanji vladavini v Rusiji pomeni na vsak način sovražnost nasproti sedanji ruski vladi in je bila torej zahteva ruskega trgovskega zastopnika po razpustitvi tega poslaništva na vsak način upravičena.

Govornik je nadalje poudarjal, da ima Italija večjo korist od tega, če sprejme zahteve ruske misije, nego Rusija, ker je znano, da je večji del Vrangelove vojske stopil v jugoslovensko orožniško službo in da urejuje odnošaje med ruskimi begunci in Jugoslavijo stara ruska diplomacija.

Komunist Garoti je govoril o istem predmetu. Poudarjal je, da se v vseh pogodbah z Rusijo, sklenjenih v zadnjem času, uradno priznava sovjetska vlada, in izrazil sum, da se minister vnanjih stvari osebno upira sklenitvi dogovora z Rusijo, ker upa v vzpostavitev stare caristične vladavine. Govornik smatra, da se more Italija osvoboditi nadvlade Anglije in Amerike, ki poizkušate monopolizirati večji del surovin, edinole potom trgovskim dogovorov z Rusijo in potom priznanja sovjetske vlade, ki se v notranjosti vedno bolj utrjuje, tako da se mora opustiti že vsako upanje v vzpostavitev stare vladavine. Če bo Italija še dalje hodila po dosedanji poti, bo postala sužnja Francije in Anglije. Govornik je posebno obžaloval, da se je Italija pridružila drugim državam, katere so hotele izkoristiti lakoto v Rusiji za uničenje njene sedanje vladavine.

Liberalec Tofani je mnenja, da bi bile posledice lakote v Rusiji, deželi bogati z vsem, veliko manjše, če bi ne bilo prišlo do političnega razsula, ki ga je zakrivila sedanja vladavina. Posebno je obžaloval, da se ljudska stranka ni smatrala obvezana na pomoč ruskemu narodu po svojih verskih načelih splošnega bratstva. Tudi skrajne stranke niso naredile za Rusijo, kolikor bi bile morale, ker svote, ki jih je zbral «Avanti!» za Rusijo, so k večjemu odškodnina za denar, ki je prišel iz Rusije za boljševiško propagando. Opozarjal je nadalje vlado, naj se ne da prehiteti po drugih državah v trgovanju z deželami okoli Črnega morja, ki imajo za Italijo veliko gospodarsko važnost že zaradi njenih jadranskih pristanišč. Z ozirom na pošiljanje uradnih italijanskih misij v Rusijo je poudarjal, da bi bili italijanski odnošaji z Rusijo veliko bolj napredovali, če bi bile imele misije, ki jih je poslala v Rusijo socialistična stranka gospodarski in ne politični značaj. Žal so danes v Rusiji na prvem mestu politična vprašanja, toda če bo hotela revolucionarna Rusija imeti uspehe na političnem polju, mora misliti na ureditev svojega gospodarskega položaja.

Socialist Lazzari je vprašal ministra vnanjih stvari, kaj je naredil za vzpostavitev odnošajev s sedanjo vlado v Moskvi po soglasnem sprejemu Manes - Salvemnijeve resolucije. Obžaloval je, da italijanska vlada ni hotela priznati moskovske vlade, pač pa je pošiljala svoje vojaške misije k vladam generalov Denikina in Kolčaka. Tako vedenje vlade in posebno ministra vnanjih stvari, ki vendar pozna Rusijo in od katerega je zbornica zastonj veliko pričakovala, je onemogočilo tudi vsak uspeh delovanja socialistične vlade za olajšanje povrnitve vojnih ujetnikov iz anektiranih pokrajin. Tudi od potovanja inž. Boggiana Pica v Rusijo se je veliko upalo, toda izpostavilo se je, da je on imel le nalogo proučevati položaj v Rusiji in poročati o njem.

Govornik je opozoril vlado, da je nedavno tudi Vatikan dobil od ruske vlade «Exequatur» za imenovanja katoliških škofov in ji je priporočil, naj ji bo to v izpodbudo za takojšnjo obnovitev odnošajev z Rusijo.

Govornikom je odgovoril minister vnanjih stvari Della Torretta. Predvsem je izjavil, da je besedilo trgovskega dogovora, ki ga je italijanska vlada pripravljena podpisati, skoraj enako angleško - ruskemu dogovoru. Sovjetska vlada je bila namreč poslala v London g. Krasina z nalogo, da naj sestavi trgovski dogovor z Anglijo, na podlagi katerega bi se potem sestavili podobni dogovori z drugimi zavezniki. Italija je izrazila željo po sklenitvi enakega dogovora in minulega marca je dobil italijanski trgovski poverjenik v Londonu pooblastilo, da podpiše dogovor s sovjetsko Rusijo, enak angleško - ruskemu dogovoru. Krasin pa je to odklonil in predlagal, naj se pogajanja glede sklenitve trgovskega dogovora z Italijo vrše v Rimu, kamor je itak imela priti Worowskova misija. Worowskova misija pa je hotela popolnoma drugačen dogovor, nego je bil sklenjen z Anglijo. Vkljub vsemu prizadevanju italijanske vlade, je ruska misija vztrajala pri odklanjanju podpisa dogovora. Končno je vendar predložila načrt dogovora, ki pa je bil v nasprotju z angleškim popolnoma političen; dočim je angleško-ruski dogovor povsem trgovskega značaja in predvideva poznejšo sklenitev političnega dogovora, je imel Worowskijev načrt povsem političen značaj in je predvideval poznejšo sklenitev trgovskega dogovora. Ta zahteva je bila razen vsega drugega neupravičena tudi zaradi tega, ker je bil Worowskemu dovoljen prihod v Italijo le v svrho sklenitve trgovskega dogovora. Worowskijev načrt ni vseboval tudi nobene klavzule glede opustitve prevratne propagande in tudi ni nič govoril o priznanju dolgov. Italijanska vlada je vsled tega smatrala ta dogovor za nesprejemljiv.

Medtem je nastopila kriza v Giolittijevi vladi in pogajanja z rusko delegacijo so se morala za nekoliko časa prekiniti, ker so morali novi ministri proučiti načrt dogovora. Končno je bil Worowski povabljen na podpis dogovora. Izpostavilo pa se je, da je Worowski smatral pomotoma, da gre za podpis njegovega načrta. Ko se je ta pomota pojasnila, je Worowski izjavil, da se v splošnem strinja z načrtom italijanske vlade, da pa bo predložil nekatere pridržke glede zaplenitve ruskega imetja itd. Italijanska vlada je končno sprejela te pridržke. Tedaj pa je prišel Worowski z drugimi pogoji, kakor n. pr. da bi italijanska vlada ne priznavala več starega ruskega poslaništva in konzulatov za zastopnike Rusije, ker da ni mogoče dovoliti, da bi bilo v Rimu dvojno zastopstvo ene in iste države. Ker je tukaj šlo za povsem politično zahtevo, o kateri se prej ni nič govorilo in o kateri ni sledu v angleško - ruskem dogovoru, je italijanska vlada smatrala, da je ne more sprejeti. Po sprejemu te zahteve bi se Worowskijeva misija kar avtomatično izpremenila v politično zastopstvo.

V zgoraj omenjeni resoluciji, ki jo je zbornica sprejela dne 13. decembra 1919., ni govora o priznanju sovjetske vlade, temveč se vladi samo priporoča, naj zastavi svoj vpliv v vrhovnem svetu, da se opusti vtikanje v ruske notranje razmere, da se ustavi blokada in da se vzpostavijo diplomatski in trgovski odnošaji z vladami, ki so se ustanovile po razsulu bivše ruske države. Vse države, ki so nastale na ozemlju bivše Rusije in ki so zahtevale od entente priznanje «de jure», so istočasno zagotovile, da bodo spoštovale vse mednarodne določbe, ki so potrebne za to priznanje; teh zagotovitev sovjetska Rusija doslej ni dala. Treba je torej ostati pri trgovskem dogovoru in čakati, da razmere dozore.

Italijanska vlada, ki je vedno pripravljena vzpostaviti gospodarske odnošaje z Rusijo, je vedno pripravljena podpisati trgovski dogovor, ne more pa dovoljevati kakih povelj ne izrabljanja dogovora za druge namene. Dogovor, o katerem se razpravlja, vsebuje klavzulo o vzajemni opustitvi vsake prevratne propagande.

Kar pa se tiče obstoja ruskih zastopstev v Italiji, je Della Torretta poudaril, da gre za zastopstva, ki imajo namen podpirati miljone ruskih beguncev in ki obstojajo po vsem svetu.

Ministru vnanjih stvari so odgovorili Colonna di Cesaro, ki je izjavil, da bi bila morala italijanska vlada razpravljati z rusko misijo tudi o političnih vprašanjih, komunist Geroti, ki je opravičeval vedenje ruske misije in fašist Tofani, ki je vprašal, kako je z misijo inž. Boggiano - Pico in končno socialist Lazzari, ki je obžaloval, da vlada ne namerava izpremniti svojega stališča nasproti Rusiji in da ni poslala tjakaj svoje misije.

Glede misije inž. Boggianna - Pica je izjavil Della Torretta, da je imel namen spoznati trgovsko - gospodarske razmere v Rusiji in da ga je vlada v tem podpirala. Kar pa se tiče pomoči Rusiji, je bila Italija prva, ki je bila za to in ne bo zaostala vkljub svojemu neugodnemu finančnemu položaju, ne za Francijo ne za Anglijo. Glede vojnih ujetnikov je poudarjal, da je italijanska vlada poizkušala vse mogoče pri sovjetski vladi, katera pa se je pokazala zelo nepopustljiva.

Socialist Flor je obljubil, da bo prinesel dokumente, iz katerih je razvidno, da trditve ministra vnanjih stvari ne odgovarjajo resnici.

Seja se je nato zaključila.

Bonomijeva vlada je dobila zaupnico.

RIM, 6. Po govoru ministrskega predsednika Bonomija je prišla na glasovanje zaupnica vladi. Ker je bilo videti, da bosta socialistična in komunistična stranka glasovali kompaktno proti vladi in niso bili Bonomijevi pristaši polnoštevilno zbrani v zbornici, je nastala nevarnost, da se vlada vrže, ako glasujejo fašisti, nacionalisti, agrarci in skrajna desnica proti vladi. Da bi Bonomijev padec posrečil so se fašisti in desnica vzdržali glasovanja. Tako se je vlada rešila. Dobila je znatno večino.

Izvolitev grofa Toggenburga potrjena

RIM, 6. Volilni odbor je danes po dolgi razpravi odobril izvolitev tirolskega poslanca grofa Toggenburga. Kakor znano, je bilo doslej sporno, ali ima grof Toggenburg pravico do italijanskega državljanstva.

Stavka v napoljski luki

RIM, 6. Iz Napolija javljajo, da je tam izbruhnila stavka mornarjev, ker «Navigazione generale italiana» ni hotela izplačati pristojbin posadki «Montreala», ki se je pred kratkim uprla. Poleg tega grozi tudi kovinarska stavka, ker so nekatera podjetja odpustila veliko število delavcev.

Protestna stavka v Turinu

TURIN, 6. V protest proti razsodbi porotnega sodišča, katero je obsodilo devet oseb, obtoženih umora dveh kraljevih stražnikov v času zasedbe tvornic, na 7 - 25 let zapora, je bila proglašena splošna protestna stavka.

Anglija

Angleško-irska pogajanja. Sporazum dosežen. — Nove De Valerove izjave o pravicah Irske

LONDON, 6. Včeraj se je vršila cela vrsta posvetovanj o irskem vprašanju. Seja med sinfajnovskimi zastopniki in komisijo za irsko vprašanje je trajala nad štiri ure. Zatrjuje se, da je vlada svoje predloge znatno izpremnila. Po seji so izjavili člani vlade, da stvari ne stojijo slabo. In res se je dosegel sporazum. Besedilo sporazuma se bo sporočilo listom in bo objavljeno v sredo predpoldne.

LONDON, 5. Glavna težkoča v angleško-irskih pogajanjih je bilo vprašanje razmerja med Irsko in angleško krono. De Valera je imel danes v Lymericku govor, v katerem je razpravljal o tem vprašanju. Rekel je, da bi bila Irska že davno lahko sklenila sporazum z Anglijo, ko bi bila hotela priznati suverenost Anglije. Toda Irci odklanjajo takšen mir, ker ne morejo sprejeti pogojev, s katerimi bi bili oropani največjega dobra — svoje svobode. Irska je od Anglije ločena država in ne bo nikdar podpisala izjave o svoji podložnosti.

Amerika

Washingtonska konferenca. — Četverni sporazum med Anglijo, Ameriko, Japonsko in Francijo?

WASHINGTON, 5. Razprave o razorožitvi na morju ne napredujejo več tako gladko kot v začetku. Japonci so na eni zadnjih sej komisije za razorožitev na morju uradno izjavili, da vztrajajo pri svoji zahtevi, da mora tonaža velikih japonskih bojnih ladij znašati 70% tonaže ameriških oziroma angleških ladij iste vrste. Amerika pa vztraja, da ostani razmerje, kakor je bilo določeno v Hughesovem predlogu, t. j. 5 : 5 : 3. Japoncem je do tega, da ohranijo v mornarici najnovejšo bojno križarko «Mutsu», kar jim bo mogoče le tedaj, ako se jim dovoli razmerje 70%. Druga težkoča, ki se je pojavila v tem vprašanju, pa izhaja od angleške strani. Anglija se namreč upira proti ameriškemu predlogu, da naj se za dobo prihodnjih desetih let ne gradi nobena vojna ladja.

Kar se tiče angleških zahtev, je Amerika po zadnjih vesteh pristala nanje in bi sprejela pogoj, da bi se smela graditi vsaka tri leta po ena ladja. Nesoglasje med Japonsko in Nemčijo pa je mnogo resnejše, ker je od njega odvisen uspeh ali neuspeh cele konference.

LONDON, 5. Reuterjev dopisni urad javlja iz dobro poučenega vira, kakor pravi, da proučujejo ameriška, angleška, japonska in francoska vlada načrt za ustanovitev četvernega sporazuma, ki naj bi stopil na mesto angleško-japonske zveze.

Daljni Vzhod

Komunistična propaganda na Japonskem

PARIZ, 5. Listom poročajo iz Tokia: Že precej časa je, odkar je policija začela preiskavo o delovanju japonske komunistične stranke. Stranka šteje baje samo 150 članov in dobiva podporo iz Moskve. Policija je aretirala 12 komunistov. Neki angleški državljan, ki je bil v stikih s komunisti, je bil izgnan.

Dnevne vesti

67. rojstni dan našega ravnatelja. Ravnatelj našega lista g. Makso Cotič, slavi danes svoj sedeminšestdeseti rojstni dan. Njegovo ime je nerazdružno zvezano z zgodovino dobe, ki je izpolnjena z najbolj srditimi borbami za pravice tržaških in primorskih Jugoslovenov. Kot glavni urednik «Edinosti» — katero vodi že dvaintrideset let — je vedno stal v prvih vrstah narodnih borcev na Primorskem. Tudi ime «Edinost» je neločljivo spojeno z njegovim imenom, ki je znano širom naše domovine. Osivel je že kot starešina slovenskih časnikarjev, toda ohranil je še vedno svoj mladeniški polet. — Uredništvo izraža tem potom svojemu ravnatelju najiskrenejše čestitke k njegovemu rojstnemu dnevu in mu kliče: Naj Vas Bog živi in nam ohrani zdravega in čilega še mnogo let!

NAŠIM NAROČNIKOM. Ker je med našimi naročniki mnogo takih, ki niso še poravnali naročnine do 31. t. m., jih prosimo tem potom, da to storijo še pred koncem leta.

Istočasno naznanjamo vsem naročnikom, da se mora plačevati naročnina v naprej in da veljajo le v tem slučaju cene, ki so označene na glavi lista, t. j. L 60'— letno, L 32'— polletno in L 19'50 mesečno. Vsako zaostalo naročnino bomo računali od sedaj naprej po L 7'— mesečno.

Ker ima upravništvo z opomini na posamezne nikle le nepotrebne stroške in zgubo časa, upamo, da se bo naša prošnja upoštevala.

Sporazum med julijskimi industrialci in kovinarji, ki je bil sklenjen preteklo soboto v Rimu, vsebuje sledeče določbe:

1. Ugotovivši, da je bila potrebna sedanjega znižanja mezd povzročena po krizi, ki pritiska na pomorsko in kovinarsko industrijo, se zanašajo industrialci, da bo pomenil pričujoči sporazum začetek daljše dobe normalnega in produktivnega dela.

2. F. I. O. M. (Italijanska zveza kovinarjev) se pridružuje z nekaterimi pridržki v imenu zastopanih delavcev, kateri želijo delati v miru, izjavi zaupanja, izraženi od industrialcev, v kateri je rečeno, da pomeni pričujoči sporazum začetek daljše dobe normalnega in produktivnega dela;

3. Osnovne mezde in doplačila za delo na uro ostanejo neizpremenjena;

4. Draginjske doklade se bodo plačevale delavcem tako-le: delavcem nad 18 leti z osnovno mezdo od 1'30 do vstevši 1'50 lir na uro — 3'60 lir na dan; z osnovno mezdo na uro od 1'60 do vstevši 1'80 lir, 3'20 lir na dan; z osnovno mezdo od 1'90 do vštevši 2'10 lir, 2'80 lir na dan; isto od 2'20 lir dalje, 2'40 lir na dan. Delavcem pod 20 leti: z vsako plačo 2 liri na dan; delavcem ne pod 20 leti in učencem ter dečkom za vse plače 1'60 lir.

5. Akordne tarife se izpremenijo tako, da se znižajo za 12'5%;

6. Kjer so v navadi nagrade in darila se ta znižajo v isti meri, ki velja za znižanja, določena za akordne tarife;

7. Pri izvršitvi znižanja plač, o katerem govorita predidoča člena, se bodo upoštevala eventuelna znižanja osnovnih plač, ki so nastopila po 10. avgusta, ne da bi se bili delovni pogoji spremenili;

8. Industrialci bodo ustanovili za svoje delavce razprodajalnice živil, katerim se tudi določijo prodajne cene. Te prodajalne bodo morale ostati odprte, dokler bodo cene v prodajalnah na drobno višje cenam priložene tabele: koruzna moka 1'20 lir; bela moka 80% 1'80 lir; krompir 0'70 lir; riž 2'10; testenina 70% 2'40 lir; fižol 2'30 lir; slanina 7'50 lir; mast 8'50 lir; olje 7 lir; pečena kava 21 lir; sladkor 6 lir;

9. Znižanja draginjskih doklad se bodo izvršila ob otvoritvi omenjenih razprodajalnic, ali, kjer se take razprodajalnice ne otvorijo, takrat, ko padejo tržne cene na višino onih v priloženi tabeli;

10. Začenši z letom 1922. bo imel vsak delavec pravico samo do ene delovne obleke po vseh podjetjih. Obleka se mora vrniti, ako zapusti delavec podjetje, predno poteče šest mesecev od dneva izročitve. Za gotove kategorije in za posebna nesnažna dela, ki se morajo določiti do 31. decembra med obema zvezama, se bosta dajali dve obleki na leto;

11. Za vse kategorije delavcev ostanejo glede začetka in nehanja dela določbe čl. 8. delovnega pravilnika, s čimer se razveljavljajo določbe št. 2. sporazuma od 15. decembra 1919.;

12. Odškodnina, določena v čl. 9. sporazuma od 11. majnika 1919. za dela izven podjetja se bo znižala pričenši s 1. januarja 1922., upoštevajoč kraj dela in uro prenehanja dela, po načinu, ki ga morete določit zvezi do 31. decembra 1921.;

13. Od celokupnega zaslužka bodisi na uro, bodisi na akord delavcev male pomorske in kovinarske industrije se bo jemalo 12'5%. Delavske plače ostanejo neizpremenjene. Način za uveljavljenje drugih elementov mezde se bo določil med obema organizacijama do 20. decembra 1921.;

14. Tudi delavstvo male industrije se bo smelo posluževati razprodajalnic pod istimi pogoji kakor delavstvo veleindustrije;

15. Vsi delovni pogoji, ki niso izpremenjeni s pričujočim sporazumom, ostanejo neizpremenjeni;

16. Da se olajšajo razmere brezposelnih kovinarjev, se določa, da bodo industrialci plačevali eno stotinko za vsako uro dela pod pogojem, da dajo delavske skupine enak prispevek. Svote, ki se na ta način naberejo, se bodo razdeljevale kot podpore kvalificiranim in nekvalificiranim kovinarjem. Razdeljevanje teh podpor se poveri komisiji, sestavljeni iz treh zastopnikov za industrialce in treh delavskih zastopnikov, ki bodo imenovani od notranjih komisij z večino glasov v razmerju z zastopanimi delavskimi skupinami.

17. Delalo se bo zopet vseh šest dni v tednu;

18. Pričujoči sporazum stopi v veljavo z dnem 28. novembra 1921. in bo veljaven do 31. majnika 1922. ter se bo podaljševal ob sebi od meseca do meseca, ako ga ena ali druga stran ne odpove.

Pozor! Pozivamo vse upravičene volilce, ki niso bili pri zadnjih državnozborskih volitvah vpisani v volilnem imeniku, da vložijo pravočasno, t. j. do 15. januarja 1922 prošnjo za vpis. K prošnji je treba priložiti: krstni list, domovnico oziroma potrdilo o oddaji opcijske izjave, ki pričuje pristojnost že pred 24. maja 1915., ter potrdilo o bivanju.

Ponudarjamo ponovno, da je izredne važnosti, da dosežejo vpis vsi volilci. Ne čakajte zadnjega dne!

Za vsa pojasnila itd. obrnite se na urad društva «Edinost» v ulici Sv. Frančiška 20, I. Urad je odprt ves dan nepretrgoma.

Jugoslovani! Vse one, ki prebivajo v mestu samem in niso tega še storili, prosimo, da se zglasè v uradu društva «Edinost» v ulici Sv. Frančiška 20, I.

Slov. učiteljsko društvo za Istro sklicuje izredni občni zbor v četrtek, dne 8. decembra t. l. ob 9½ predpoldne v dvorani Nar. doma pri Sv. Ivanu-Trst, s sledečim dnevnim redom: 1. nagovor predsednika; 2. stanje našega šolstva v zadnjih letih in slika našega pravnega in gmotnega položaja (ref. predsednik); 3. udnina; 4. saniranje «Novega roda»; 5. prememba društvenih pravil z ozirom na današnje razmere (ref. tov. Bernetič); 6. slučajnosti.

Iz tržaškega življenja

Iz ljubosumnosti ustrelil ljubimko, šestnajstletno mladenko. Celinda Dainese, mladenka šestnajstih let, stanujoča s svojim očetom Alojzijem, kronistom pri listu «L'Era Nuova», z materjo, bratom in sestro v ulici della Pietà štev. 8, je spoznala lanskega leta v mesecu avgustu na veselici v Bošketu 24 letnega uradnika Ivana Gregorisa, iz ulice Tor San Lorenzo štev. 4, s katerim je postala pozneje zelo intimna prijateljica. Mesec dni po spoznanju je povabila Celinda intimnega prijatelja na svoj dom, kjer je vprašal Gregoris stariše njeno roko. Stariši so v to privolili. Tudi Gregorisovi stariši, ki stanujejo v Gradu, so bili zadovoljni, da se poroči sin z izvoljenko. Dnevi so potekali in Gregoris, mladenič nervoznega značaja je postajal dan za dnem ljubosumnejši. Celinda ga je večkrat opozorila, naj opusti to neresnično misel. Toda Gregoris se ni dal o tem prepričati. Ravno nasprotno: mislil je celo, da ga vodi mladenka za nos. Ta domišlija ga je dovedla tako daleč, da je postal še bolj ljubosumen, kot je bil preje. Da je bil Gregoris čudak, dokazuje ta slučaj: radi njegovih domišljij, katerih ni mogel prestajati, je pobegnil pred nedolgim časom v neznan kraj, od koder se je povrnil šele čez kakih deset dni.

Nekega dne se je obrnila Celinda do svojih staršev in jih prosila, naj posvarijo Gregorisa, da ne bo z njo nasilen. Stariši so to storili, toda svarilo je zaleglo le za nekaj časa.

Preteklo soboto je obhajala Celinda rojstni dan. Na družinsko zabavo je bil povabljen tudi Gregoris. Ob gotovem času je vstopila v sobo kjer se je zabavala družina, soseda in izročila Celindi majhno darilce. Ko je hotela oditi, jo je vprašala:

— Komu naj dam prej roko? ... Očetu ali tvojemu ljubimcu? —

— Spodobi se, da daš preje očetu ... —

Gregoris se je užalil: vstal je izza mize in začel divjati proti Celindi; nastal je neokusen prizor. Navzoči gostje so ga mirili, a to ga je še več razburilo: iz žepa je potegnil samokres in grozil Celindi, da jo bo ustrelil. V tem hipu pa je stopil Dainese, njen oče pred nasilnega Gregorisa in mu velel:

— Izginite mi izpred oči. V mojem stanovanju Vas ne maram nikoli več videti ... —

Ko je izgovoril oče te besede, je vzel Gregoris v roke klobuk in odšel brez obotavljanja. Naslednjega dne je šel Celindin oče na policijo in ovadil nasilnega Gregorisa.

Predvčerajšnjim se je predstavil v stanovanju g. Dainese neki Lucijan Tellini, s katerim je bila Celinda v prijateljskih odnošajih, in prosil očeta za roko hčerke. Ker ga je poznal oče za dobrega mladeniča, je privolil v to. Popoldne je šla Celinda v Tellinjevo stanovanje, kjer se je predstavila staršem. Proti večeru se je povrnila domov, povečerjala in nato odšla z materjo, sestro in z bratom k glasovirskim vajam. Ko so dospeli vsi štiri na vogal ulice Boschetto in ulice Palladio, so naleteli na Gregorisa. V tem hipu je Gregoris zamrmljal, potegnil iz žepa samokres in ustrelil trikrat proti Celindi, ki se je zgrudila v mlaki krvi na tla. Nato je vzdihnil mladenič: «Kaj sem storil!» in se ustrelil v usta.

Celinda je bila odnešena na njen dom. Toda že med potjo je izdihnila. Gregoris pa je bil odpeljan na policijski komisariat v ulici Brunner, kjer je bil zaslišan. Moči so mu le toliko dopuščale, da je komaj izrekel, da je ustrelil Celindo iz ljubosumnosti. Ranjenec je bil nato odpeljan v mestno bolnišnico, kjer je dognala psihjatrija, da je abnormalen.

Tolovaji ujeli uradnika, ga privezali k drevesu v Bošketu in ga oropali 50.000 lir? Predsnočnjim okoli 21. ure, ko sta patrulirala dva orožnika po Bošketu, sta zaslišala klicanje na pomoč, ki je prihajalo iz goščave. Orožnika sta se odpravila na kraj, odkoder so prahajali klici. Tam sta našla privezanega ob drevesno deblo mladeniča, ki se je zahvalil orožnikoma, da sta mu prihitela na pomoč. Orožnika sta ga odvezala in ga nato odpeljala na orožniško postajo v ulici Luigi Ricci, kjer so ga zaslišali. Mladenič, ki se piše Lucijan Gottardo, stanujoč v ulici Udine št. 27, je pravil na orožniški postaji naslednje:

— Proti večeru sem bil odposlan na Italijansko eskomptno banko, v katero sem hotel vložiti znesek 50 tisoč lir. Toda ko sem dospel na Borzni trg, sta me ustavila dva neznanca, ki sta se mi predstavila za policijska agenta in me odpeljala z zaprto kočijo v Bošket. Tam sem moral izstopiti. Kočijažu sta izročila «policijska agenta» listič in mu povedala, naj odda listič na policiji, da se mu izplača pot za prevoz. Ko je oddrdrala kočija izpred oči, sta me «policijska agenta» nabila in me nato odvedla v goščavo. Tam sta me privezala z vrvjo k drevesnemu deblu in me oropala listnice z 50.000 lirami. —

Ker se je zdelo policiji to pripovedovanje sumljivo in neverjetno, so ga obdržali v zaporu. Policija zasleduje, koliko je resnice na tem pripovedovanju.

Bomba se je razpočila v starem mestu. Pred včerajšnjim pozno v noč se je razpočila v starem mestu, v ulici del Pane bomba. Kdo jo je vrgel, ni znano.

Poizkušena tatvina iz maščevanja. Preteklo noč sta vdrla dva tatova, in sicer 22 letni čevljar Anton Bremich in 44 letni Josip Gorizian, oba stanujoča v ulici Crosada št. 13, v gostilno g. Antona Micheluzzija v ulici Fabio Severo št. 19. Toda možakarja nista imela pri tem poslu sreče: slišal ju je namreč lastnik, stekel na cesto in utrelil parkrat v zrak. Streli so privabili na lice mesta patrulo orožnikov, ki je aretirala možakarja in ju odpeljala na policijo, kjer sta bila zaslišana. Izjavila sta, da sta šla krast iz tega vzroka: Frančiška Hribernich, pri kateri sta stanovala možakarja, je bila odpuščena iz službe v gostilni g. Micheluzzija. Radi tega ju je ženska nahujskala, naj gresta krast v Micheluzzijevo gostilno. Možakarja sta ubogala in šla na «delo», pri katerem pa sta se opekla. Vse tri osebe počivajo sedaj v zaporu Coroneo radi poiskušene tatvine iz maščevanja.

Tatvina v kavarni. 22 letnemu mornarju Girolamu Bacconiju je okradel nekdo v kavarni «Flora» listnico s 45 lirami in važnimi listinami. Pozneje je bil aretiran kot tat že večkrat obsojeni Anton Milanovich. Mož je trdil na vse mogoče načine, da je nedolžen, toda kljub tej trditvi so ga spravili v zapor.

Samomor. 51 letna Elvira Živič, stanujoča v ulici Udine št. 69, si je končala včeraj življenje radi nevrastenije.

DAROVI

Ker se ni mogel osebno posloviti od vseh prijateljev in znancev, daruje Josip Žiberna L 100'— za barkovljansko božičnico. Barkovljani! Posnemajte tujce!

Borzna poročila.

Trst, dne 6. decembra 1921.

Tuja valuta na tržaškem trgu:

ogrske krone	2.75	2.85
avstrijsko nemške krone	—.35	—.45
češkoslovaške krone	25,90	26 30
dinarji	34.50	36.—
leji	15.50	16.50
marke	10.15	11.15
dolarji	23.25	23.40
francoski franki	174.25	175.—
švicarski franki	450.—	454.—
angleški funti papirnati	94.25	94.75
angleški funti, zlati	116.—	118.—
napoleoni	93.—	93.50

K 67-letnici rojstva

čestitajo

Maksu Cotiču

vdani prijatelji

Trst, 7. decembra 1921.

MALI OGLASI

ČEVLJARSKEGA pomočnika sprejme takoj B. Rudež, čevljar, Vrdela-Sv. Ivan št. 1113, Trst. 2241

POZOR AMERIKANCI! Proda se posestvo obstoječe iz dveh enonadstropnih hiš, (v eni se nahaja staroznana, dobroidoča gostilna) gospodarskega poslopja, njiv in dveh vrtov, od katerih eden je urejen za gostilno. Gostilna se nahaja tik farne cerkve v večjem kraju ob železnici. Ponudbe pod «Ugodna prilika» na upravništvo lista. 2241

IZREDNA PRILIKA. Štedilnike, peči, perjenice itd. prodam. Cohen, Solitario 1, skladišče. 67

KUPUJEM dnevno cunje čiste, bele in barvane, morsko travo in žimo, kakor tudi volno vsake vrste ter plačujem po najvišjih cenah. Cohen, Solitario 1. 67

FLUID ZA KONJE, redilni prah za živino, vsakovrstna zdravila za živinske bolezni. Zaloga v lekarni, II. Bistrica. 62

NOVE POSTELJE L 95.—, vzmeti 60.—, žimnice z morsko travo 50.—, z volno 130.—, nočne omarice, chiffonniers, omare, popolna soba po zmernih cenah. Fonderia 3. 2239

POSESTVO, 15 minut oddaljeno od mesta prodam. Naslov pri upravništvu. 2232

SREBRNE krone kupujem in plačujem več kot drugi kupci. Via Valdirivo 36, II. 2212

POZOR! Srebrne krone in zlato po najvišjih cenah plačuje edini gromst Belleli Vito, Via Madonnina 10, I. 38

KRONE srebrne in zlate, plačuje po najvišjih cenah Pertot, Via S. Francesco 15, II. 50

Kmečka hranilnica in posojilnica v Kubedu

reg. zadr. z neom. zavezo

vabi na

izredni občni zbor

ki se bo vršil

dne 18. decembra, ob 1 pop. v prostorih g. Udovič v Kubedu štev. 1

DNEVNI RED:

1. Likvidacija zadruge.
2. Slučajnosti.
3. Eventuelna volitev načelništva in nadzorništva.

963 NAČELNIŠTVO.

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena hčerka in sestra

ELIZA TRAMPUŠ

v torek, dne 6. t. m., po dolgi in mučni bolezni, v 21. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala. — Pogreb drage pokojnice se bo vršil v četrtek, dne 8. t. m., ob 9.30, iz mrtvašnice Magdalenske bolnice.

TRST, dne 7. decembra 1921. 964

Josip, oče. — **Marij,** brat. — **Marija, Ivana,** sestri.

Novo pogrebno podjetje Trst. Corso V. E. III. 47.

Urarna in zlatarna
FRANCESCO BUDA
Trst, Via Scalinata št. 1
sprejema vsakovrstna popravila. — Cene vedno najnižje. 41
Kupuje srebrne krone.
Pozor na naslov! Pozor na naslov!

Srebrne krone
kupujem in plačujem po cenah, ki jih drugi ne moreje plačati. (957)
Via Pondares št. 6, I.

LEOPOLD VUK
čevljarski mojster v Sv. Križu 363
ima istotam
trgovino čevljev in usnja
na drobno in debelo ter sprejema naročila in poprave.
Podružnica v Nabrežini pri postaji.
Istočasno naznanja, da nima nič skupnega v trgovini s čevljarskim mojstrom g. Paulino, tudi v Nabrežini. 962

VERMOUTH
I. vrste
Domači izdelek, po najnižjih konkurenčnih cenah prodaja 958
A. Quarantotto
Ulica S. Lazzaro štev. 3 (Madonnina).

Najstarejši slovenski denarni zavod.
Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omejenim poroštvom,
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torrebianca štev. 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje
po 4%
večje in stalne vloge po dogovoru.
Daje posojila na vknjižbe, menjice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.
Uradne ure za stranke od 9 do 13.
Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt
Št. telef. 25-67.

PODLISTEK

KAPITAN MARRYAT

Leteči Holandec

Roman (11)

Pletilna košarica je z vsebino vred ostala še nedotaknjena, kakor jo je vdova zapustila; zraven so bili tudi omenjeni ključi, toda Filip je gledal in gledal in — pisma ni bilo. Stopil je bližje in začel preiskavati podrobneje, če ga morda ne najde na zofi, na mizi ali na tleh. Vzdignil je košarico, v mislih, da leži usodni papir pod njo — toda ne. Tudi izsledovanje po šivalnih predmetih kakor tudi po zofi je ostalo brezuspešno. Filip se je začutil zelo olajšanega. «Prav res,» je pomislil in se naslonil na steno, »vse skupaj je bilo plod prenapete domišljije. Najbrže je moja mati zapala in vso grozno zgodbo zasanjala.

Saj se mi je zdelo, da je vse to nemogoče, ali vsaj upal sem. Da, da, najbrže je bilo tako; sen je bil resnici tako podoben, da je vplival na živčevje moje matere škodljivo.» Filip je premišljeval dalje in se vedno bolj prepričaval, da je njegova domneva resnična. «Da, drugače ne more biti. Predobra, draga mati! Koliko si pretrpela, toda plačilo si že prejela pri Bogu!»

Še nekaj minut je Filip motril sobo s popolnim mirom in celc z nekako ravnodušnostjo, saj je smatral ono nenavadno povest za izmišljeno. Nato je vzel iz žepa oni, popisani list, ki ga je našel pri ključih in ga prečital. «Železna skrinja stoji spodaj v omari, ki je od okna najdalje» — dobro torej. Vzel je iz mize vse ključe in kmalu našel onega, ki je odgovarjal ključavnici steklene omare, v kateri je morala biti železna skrinja. Ko jo je odprl, se je znašel v posesti precejšnje denarne vsote, ki je bila porazdeljena v rumenih vrečicah v vrednosti kakih desettisoč goldinarjev. «Uboga mati!» je vzkliknil, «le ene težke sanje so te spravile v pomanjkanje in bedo, medtem ko si imela tu na razpolago veliko premoženje!» Spet je vrečice pospravil, zaprl skrinjo, iz katere je za prvo potrebo vzel nekaj denarja. Njegova pozornost se je sedaj obrnila na zgornjo omaro, ki jo je z drugim ključem odprl. Notri je našel porcelan, srebrne steklenice in tase precejšnje vrednosti. Ko jo je spet dobro zaklenil je vrgel ključe na mizo.

Nepričakovana posest tako velikega premoženja kot tudi prepričanje, da se ni v resnici odigrala ona strašna povest, v katero je umrla žena verovala, to skupaj je Filipov duh oživelo in pomirilo; začutil je celo neke vrste ugodje in se vsedel na zofo, zapadel v sanjarije, predstavljajoč si Pootsovo ljubeznivo hčerko, zidajoč vse mogoče gradove v oblake, kot je razumljivo za človeka v takem položaju. V teh sanjah je prebil nad dve uri dolgo, ko so se mu misli spet povrnile k smrti njegove matere. «Ljuba, draga mati!» je pomislil Filip in se vzdignil, «tu si sedela ti, vsa trudna od vednega bdenja pri otroku in mislila na odsotnega moža in morebitne nevarnosti, ki mu prete v tujini in tako dolgo si svojo utrujeno dušo mučila z mračnimi slutnjami, dokler ni različen sen priklical one prikazni. Da, tako se je zgodilo, kajti vezenina leži na tleh, kot je padlo one noči iz tvojih upehanih rok in s tem delom je izginila tudi tvojega življenja sreča. Predraga mati!», je nadaljeval in po licih mu je stekla prva solza; pripognil se je k tlom, da bi pobral kos muselina, «koliko si pretrpela, ko — moj Bog!!» je kriknil Filip, skočil nazaj in prevrnil mizo, «pravični Bog! Tu ... tu je ... resnično!» in Filip je tlesnil z rokami, v grozni vznemirjenosti sklonil svojo glavo in v čisto spremenjenem, mrtvaškem tonu zašepetal: «pismo!!»

Bilo je le preresnično — pod vezenino na tleh je ležalo Vanderdeckenovo usodno pismo. Če bi je Filip opazil na mizi pri vstopu v sobo, bi ga sprejel že z nekim pričakovanjem in — veliko bolj pripravljen na vse — toda zdaj, zdaj, ko je že samega sebe prepričal, da je bilo vse skupaj le plod razgrete materine domišljije, zdaj, ko se je že vdajal sanjam bodoče sreče in zadovoljnosti! Precej časa se od razburjenja niti premakniti mogel. Namah so bili vsi njegovi zlati gradovi, ki jih je izsanjal še malo preje, uničeni, strti in ko se je nekoliko zavedel resničnega svojega položaja, se je njegovo srce napolnilo z mračnimi slutnjami. Slednjič je pismo pobral in naglo zapustil zaklelo izbo. «Ne morem, ne morem je brati tu!» je zaklical. «Tam zunaj ... pod svobodnim solncem!» Filip je dal na glavo klobuk, zapustil hišo, ki jo je v nekem obupnem ravnodušju zaprl, spravil ključ v žep in odšel brez cilja.

(Dalje).